

Szkb211_08_09_10_00

Együtt másokért

Szociális érzékenységet fejlesztő közösségi projektek

Szociális, környezeti és életviteli kompetenciák

11. évfolyam

Programcsomag:
Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzője:
Maksa Katalin

Címlapkép: Szkb211_08_09_10_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	9 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A közösségi projektek sikeres végzéséhez szükséges egyéni adottságok, készségek, képességek megismerése és fejlesztése; a közösségi projektek tervezése, szervezése (megvalósítása) a kortársi közösséggel a lakókörnyezetben. A szociális érzékenység, a közösségi aktivitás, önismeret fejlesztése.
A modul témái, tartalma	<p>Témák: Identitás: szocializáció, önismeret, családtörténet, közösség, viselkedés, hagyomány; kapcsolatok: együttműködés, szolidaritás, felelősség, segítségnyújtás, tolerancia, kommunikáció; demokrácia: társadalmi részvétel, szabályalkotás; társadalom: állam, kisebbség, szociális problémák, intézmények, civil szervezetek; világkép: értékek; kultúra: szubkultúrák, generációk; erkölcs és jog: szabályok, normák, lelkiismeret; jelenismeret.</p> <p>Tartalom: A projektben részt vevők személyiségének megismerése, személyiségének fejlesztése; esetelemzés; a szociális és környezeti problémák jelzőrendszerének saját élményű megismerése; a lakókörnyezet civil és szociális intézményeinek, kortárssegítést végző civil szervezetek megismerése, kapcsolódás munkájukhoz. Az önkéntes munka tervezése és az együttműködés tapasztalatainak összegezése.</p>
Megelőző tapasztalat	Önismeretet, empátiát, együttműködést, környezettudatos magatartást fejlesztő modulok
Ajánlott továbbhaladási irány	A diák-önkormányzati munkát megújító modul, 12. évfolyam
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önszabályozás: felelősségvállalás, törődés, tekintet másokra, tolerancia</p> <p>A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információkezelés, problémakezelés, -azonosítás, kritikai gondolkodás</p> <p>Társas kompetenciák: empátia, kommunikációs készségek, együttműködés, társadalmi részvétel</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Ember a társadalomban; Életvitel – gyakorlati ismeretek</p> <p>Tantárgyakhoz: társadalomismeret, etika vizuális kultúra, osztályfőnöki óra</p> <p>Modulokhoz: önismeret, empátiát, együttműködést, környezettudatos magatartást fejlesztő modulok</p>
Támogatórendszer	<p><i>Fedél Nélkül</i>. XIV. évfolyam, 326. szám</p> <p>Kaposi László (szerk.): <i>Játékkönyv</i>. Kerekasztal Színházi Nevelési Központ – Marczibányi Téri Művelődési Központ, 2002</p> <p>Soós Zsolt: <i>A szociális munka alapjai</i>. Comenius Bt. Pécs, 2005</p> <p>Balog Miklósné (szerk.): <i>Szociális segítő</i>. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1991</p>

Varsányi Erika: Szociális munka és kultúra. <i>Beszélő</i> , 2006. július-augusztus www.kozod.hu, www.civil.info.hu; www.onkentes.hu, www.i-dia.org
--

Módszertani ajánlás

A modul céljai 4 alkalomra tervezett foglalkozássorozat keretében valósíthatók meg (I. 2×45, II. 3×45, III. 2×45, IV. 2×45 perces bontást ajánlunk). Első alkalommal a helyi civil szervezetek és kortárssegítők tevékenységének felfedezése valósítható meg, a második foglalkozáson a segítő munka, a segítő ember tulajdonságainak, készségeinek megismerése a feladat; harmadik és negyedik alkalommal a projektek előkészítése, megtervezése, illetve értékelése történik.

A modult olyan diákok és tanárok számára ajánljuk, akiknek már van gyakorlatuk a projektmunkában.

A munka középpontjában azoknak a kompetenciáknak a fejlesztése áll, amelyek együttműködést, a helyi és társadalmi problémák érzékelését, a demokratikus attitűdök, aktív állampolgári magatartás, a segítőkézség, a konstruktív problémamegoldás kialakítását szolgálják. Ennek a módszertana lehet a közösségi szolgálat, illetve az abból való tanulás.

Lehetséges lépések:

1. Helyi problémák feltérképezése, pl. nincs zebra az iskola körül, a büfében nincs egészséges étel, gyümölcs, zöldség, stb. korszerűtlen az iskolában a világítás, szemetes a patak partja, az osztályban többeknek nincs pénzük szép szalagavatós ruhára, a helyi játszótér lepusztult és korszerűtlen, nincs megoldva az iskolában a szelektív szemétyűjtés, idősgondozás a településen stb.
  2. A csoportok választanak egy nekik valami miatt fontos témát, körüljárják, vagyis feltárják a problémát alaposan (kutatás, interjú, megfigyelés, fotó, stb.) megoldási javaslatokat készítenek (nem feltétlenül olyanokat, amelyeket ők maguk meg tudnának valósítani).
  3. Akciótervet készítenek (hogyan csinálnák, ha lenne rá lehetőségük), esetleg meg is valósítják a projektmenedzsment lépései szerint.
- A projektek tanórán kívüli tevékenységekként valósíthatók meg. A tantestület, a szülők, az iskolai diákközösség, az iskolarádió, iskolaújság munkatársainak, a szociális intézmények, civil szervezetek együttműködésének megnyerése pedagógusi feladat is. Nagyon fontos a reális projekttervezés, tehát csak olyan munkára vállalkozzanak a csoportok, amelyeknek a megvalósítására van esély; ennél a munkafázisnál különösen fontos a pedagógiai kontroll.

A projektek tervezésekor és megvalósításakor a pedagógusnak tanácsadó, segítő szerepe legyen. Szükség esetén a civil szervezetekkel és szociális intézményekkel a pedagógus vegye fel a kapcsolatot: nyújtson tájékoztatást a modul tevékenységeiről, és írásban is rögzítve kérje az adott szervezetek és intézmények együttműködését.

A modul célja nem csak a szociális és környezeti érzékenységet fejlesztő projekt tervezése (megvalósítása), hanem olyan készségek és képességek elsajátítása, tapasztalatok szerzése, amelyek más témájú projektek megvalósításához is szükségesek. Az ajánlott játékok közül a pedagógus válassza ki azokat, amelyek az adott közösségben a tanulók érzékenységének fejlesztésére a legalkalmasabbak. A közösségi munka lehetőségeinek felkutatása fejleszti a tanulók társadalomismeretét és kreatív gondolkodását. A kutatáshoz használjuk a világhálót is.

A diákok együttműködő-képessége a projektmunka tervezésekor és kivitelezésekor fejlődik. Várható, hogy a gyerekek saját környezetükben, iskolatársaik körében is érzékenyebben reagálnak a szociális és környezeti problémákra. Ezért is fontos, hogy az etikai kérdésekkel is foglalkozzanak a projekt előkészítése során.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A projekt megvalósításának egyik legfontosabb eleme a reflexió, a feldolgozás.

Amennyiben sor kerül a helyi szociális intézmények, civil szervezetek munkájához való kapcsolódásra, szülessen rövid írásbeli megállapodás; az intézmény, ill. szervezet a diákok részvételének elismeréseként adjon tanúsítványt a közösen végzett munkáról.

Az értékelés döntő mozzanata az iskolaközösség tájékoztatása (vetítés, fotókiállítás, iskolaújság, beszámoló stb.) az elvégzett feladatokról, a segítő munkáról a projektfalon – az iskola épületének egy forgalmas terében, a nyilvánosság biztosíthatja, hogy a munka példaértékűvé váljon.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – A segítő foglalkozások legfontosabb jellemzői

P2 – A drámajátékok menetének ismertetése

P3 – Részletek a szociális munka etikai kódexéből

P4 – Kérdések

Diákmellékletek

D1 – Interjúkérdések – minden tanuló számára készül.

D2 – Gondolatok az altruizmusról – annyi példányban készül, ahány csoport van.

D3 – Tulajdonságlista, értékelő táblázat – minden tanuló számára készül.

D4 – Szele Orsolya: *Játékgéptől a fakanálig* – *Interjú Mácsik András szakács tanulóval* – annyi példányban, ahány csoport van.

D5 – Szociófotók – a tanár kivetíti a fotókat vagy átadja egy-egy példányban a csoportoknak.

D6 – Az emberi szükségletek – minden tanuló számára készül.

D7 – Etikai kódex minta – annyi példányban készül, ahány csoport van

D8 – Kérdőív a közvélemény kutatáshoz – a mintavételnek megfelelő számban készül.

D9 – Erőforrások elemzése – annyi példányban készül, ahány csoport van.

D10 – Projektterv táblázat – annyi példányban készül, ahány csoport van.